

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОНОПОЛІЗАЦІЇ ТОВАРНИХ РИНКІВ ПІД ВПЛИВОМ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Висвітлено сучасні тенденції монополізації товарних ринків під впливом глобалізації, а також суперечностей формування конкурентного середовища на сучасному етапі економічного розвитку. Розглянуто більш детально новітні тенденції монополізації на прикладі ринку фармацевтичної продукції. Зазначені найбільші злиття, які найбільш серйозно вплинули на міжнародний фармацевтичний ринок в останні роки. Проаналізовано український фармацевтичний ринок України.

Ключові слова: монополізація; товарні ринки; глобалізація; конкурентне середовище.

Постановка проблеми. Визначальною рисою сучасного періоду економічного розвитку є глобалізація економіки, що обумовлює необхідність перегляду й уточнення багатьох положень економічної теорії. Зокрема, це стосується теорії конкурентних ринків і конкуренції, а також змісту конкурентної політики.

Системоутворюючими факторами глобалізації є, у першу чергу, структурні зміни економіки. Динаміка структурних змін проявляється в: 1) укрупненні підприємств і концентрації ринків; 2) формуванні глобальних олігополій як найпоширеніших ринкових структур (починаючи з другої половини 90-х років ХХ ст. формуються "щільні" олігополії (такі галузеві структури, які на ринку представлені двома – максимум трьома продавцями аналогічних товарів або їх заміників), особливо у високотехнологічних галузях, які значною мірою впливають на економічне зростання і національну конкурентоспроможність); 3) експансії транснаціональних корпорацій і перетворенні їх у багатонаціональні корпорації [8]. Це призводить до загострення конкуренції на внутрішніх ринках країн між національними та іноземними компаніями, переможцями у якій, як правило, стають останні. Суперечливі наслідки таких змін загострюють актуальність їх науково-теоретичного дослідження та емпіричної оцінки з метою розробки ефективних заходів конкурентної політики держави.

Аналіз останніх публікацій. Аналіз проблем конкуренції і монополії поданий у працях багатьох представників різних шкіл та напрямів економічної науки, зокрема

у дослідженнях А. Сміта, А. Курно, А. Маршалла, Т. Веблена, Й. Шумпетера, Е. Чемберліна, Дж Робінсон, Ф. Хайека, В. Ойкена, Дж. Гелбрейта, Дж. М. Кларка, А. Пігу, М. Тугана- Барановського, Д. Піхна та інших. Серед публікацій сучасних економістів особливої уваги заслуговують праці С. Авдашевої, В.Базилевича, А. Герасименко, А.Ігнатюк, Н.Розанової, Г.Філюк та інших.

Невирішені частини проблеми. Тим часом, на сучасному етапі співіснування монополії й конкуренції та становлення "змішаних" ринкових структур з характерною для них динамічною рівновагою між елементами монополії й конкурентного ринку, питання особливостей і тенденцій монополізації під впливом глобалізації залишаються малодослідженими.

Метою статті є розкриття новітніх тенденцій монополізації ринків в умовах глобалізації, а також суперечностей формування конкурентного середовища на сучасному етапі економічного розвитку.

Результати дослідження. Викладення основного матеріалу статті почнемо з констатації того факту, що однією з особливостей сучасної монополізації ринків є її інтернаціональний глобальний характер. Концентрація виробництва і капіталу на основі горизонтальної і вертикальної інтеграції досягла такого рівня, за якого в рамках світового господарства первинними економічними одиницями починають виступати транснаціональні виробничо-фінансові компанії. У рамках багатогалузевих транснаціональних концернів створюється своєрідний "управлінський холдинг", який передає господарське управління виробництвом, реалізацією продукції своїм підрозділам, філіям, посилюючи їх самостійність. Це підтверджується такими фактами: якщо після другої світової війни ТНК утворили близько 100 іноземних філій за рік, то тепер – майже в 1000 разів більше [5, с. 85]. З 90-х рр. ХХ ст. відзначається істотне зростання кількості зарубіжних філій ТНК: якщо у 1992 р. до складу однієї ТНК входило 5-6 філій, то у 2007 р. – 13-15 філій [4, с. 252]. За даними Доповіді про інвестиції в 2010 р. у світі нараховувалося близько 87 тис. ТНК, які мали понад 807 тис. філій, з них 57,0% розташовані в Європі, 20,0% – в Азії і 8,0% – у Північній і Південній Америці [12, с. 223].

Сучасна монополізація товарних ринків характеризується суперечливістю процесу розвитку конкуренції. З одного боку, ТНК вступають у гостру конкурентну боротьбу з іншими корпоративними структурами, а з іншого – повсюдно спостерігається процес розширення і розвитку кооперації праці, зростання масштабів технологічно сумісного виробництва, розвитку сучасних комунікацій, створення стратегічних альянсів тощо. Для товарних ринків нового типу характерна поява мережевих корпоративних структур, які корінним чином трансформують конкурентний процес. Л.С. Бляхман відзначає: "Конкуренцію і співробітництво об'єднує стратегічний альянс – спільна підготовка та реалізація інноваційно-інвестиційного проекту без створення постійних управлінських служб і обмеження конкурентної самостійності" [2, с. 24]

Емпіричний аналіз засвідчує, що стратегічні альянси як форма співробітництва між різними компаніями стали активно розвиватися в 90-і рр. ХХ ст. Кількість стратегічних альянсів, які щорічно формуються, лише за одне десятиліття зросла більш, ніж у 4 рази – з 834 у 1989 р. до 4351 у 2000 р. [10, с. 13]. Наприклад, у Японії велика кількість венчурних фірм об'єднує власні зусилля у дослідницьких асоціаціях. Стратегія зосередження на конкретних товарних ринках і співробітництво з західноєвропейськими й американськими партнерами дозволяють японським компаніям використовувати світові наукові досягнення і більш ефективно визначати шляхи подальших розробок і розвитку бізнесу з наступним проривом на світовий ринок. Зі свого боку, західноєвропейські та американські фірми у процесі співробітництва з японськими венчурними підприємствами одержують можливість виходу на важкодоступний внутрішній ринок Японії.

Кооперація суб'єктів господарювання, на основі стратегічних альянсів приводить до істотних позитивних результатів: зниження ступеня ризику за рахунок диверсифікація продукції, розосередження та скорочення постійних витрат, прискорення періоду освоєння й окупності продукту; зменшення середніх витрат у результаті збільшення загального обсягу виробництва за рахунок використання переваг кожного партнера; обміну взаємодоповнюючими технологіями та інформацією для оптимізації інноваційно-виробничого процесу; використання "ноу-хау" фірм-учасниць; підвищення рівня корпоративної культури; оптимізації й мобілізації інноваційних потенціалів для вирішення найгостріших проблем тощо. Однак, з іншого боку, існує ймовірність, що така кооперація може призводити до блокування конкуренції на основі укладання, так званих, оборонних угод (такі, що захищають інтереси монополістів, за рахунок блокування виробництва продукції) з реальними й потенційними конкурентами, а також наступальних угод (такі, що містять колективні дії на підтримку домовленостей або в яких йдеться про координацію політики збуту), спрямованих на підвищення витрат конкурента або зменшення його частки на ринку.

Необхідно відмітити, що сучасна монополізація нерідко має латентний (прихований) характер. Концентрація транснаціонального капіталу супроводжується його функціонально-організаційною децентралізацією. Йдеться, у тому числі про посилення залежності від великих монопольних об'єднань формально самостійних середніх і малих підприємств, зокрема, через систему субконтрактів.

Суперечності розвитку конкуренції і монополії на сучасному етапі глобального економічного розвитку є наслідком зниження конкурентоспроможності малого бізнесу в індустріальних галузях економіки, що зумовлене багатьма причинами. Значна частина малого бізнесу фактично стає частиною великого бізнесу, вмонтована в нього, тобто працює не на

конкурентний ринок, а виконує замовлення великих компаній. Сьогодні, мале підприємництво реально виступає як похідна від великого бізнесу, коли кожна велика корпорація виявляється оточеною мережею дрібних фірм. Таким чином, малі підприємства все більш виступають як представники великих компаній, збуваючи їх продукцію, а великий капітал, у свою чергу, може бути з технологічних причин розділений між значною кількістю дрібних фірм.

Та частина малого бізнесу, яка працює на самостійний ринок, фактично не може забезпечити власне відтворення без постійної, державної підтримки, (допомоги). На малих і середніх підприємствах продуктивність праці, як правило, є нижчою, а витрати виробництва відповідно вищими, ніж на великих.

Щодо сучасних постіндустріальних ринків, то тенденція розвитку конкуренції все більш пов'язується саме з малим інноваційним бізнесом у тому сенсі, що його діяльність характеризується креативністю, активним пошуком нових продуктів і послуг, їх диференціацією.

Особливістю сучасного періоду є також те, що конкуренція дедалі більше реалізується не як боротьба за частку ринку, а через взаємодію і спільне створення нової цінності для споживача і компаній, формування нових ринків. Змінюється форма конкуренції – відбувається перехід від класичного олігопольного протистояння окремих ринкових суб'єктів в рамках однієї галузі до міжгалузевої конкуренції багаторівневих систем ринкових агентів. На нашу думку, зміна характеру і форми конкуренції в умовах глобалізації ускладнює процес контролю за процесом ринкової концентрації та поведінки суб'єктів господарювання.

На сучасних товарних ринках конкуренція все більш доповнюється використанням планових нормативів. Для чистої монополії такими нормативами є нормативи, встановлені державою, для олігополії – це нормативи угод, для галузевих угод – встановлені виробниками норми корпоративної етики, всередині корпорацій – трансфертні ціни як нормативи, для монополії диференційованого продукту – плаваючі нормативи.

Підкреслимо, що для нормального функціонування ринок потребує встановлення узгодженого інституційного порядку, який не обмежується сукупністю формальних законів. Саме інституційний порядок стабілізує ринок і стає умовою підтримки конкурентного середовища на тривалу перспективу. Тут виникає очевидна дихотомія: для того, щоб підтримувати свою діяльність, конкуренти закономірно прагнуть до співробітництва щодо фундаментальних правил ринкової гри". В сучасних умовах посилюється роль таких форм співпраці між компаніями-конкурентами як організація спільних підприємств, обмін патентами, науково-технічною інформацією тощо.

В умовах зростаючої значущості нематеріальних активів у постіндустріальній економіці, ці ресурси постійно нарощуються і є основною компонентою ланцюга створення доданої вартості. Конкуренція здійснюється

за лідерство щодо створення більшої доданої вартості для споживача у рамках гнучких, багаторівневих бізнес-систем, формування та ефективне функціонування яких є необхідною умовою успішного створення і нарощування глобального ланцюга вартості. Конкурентний процес у цих умовах все більш розглядається не як перерозподіл багатства, а як його створення шляхом збільшення вартості.

Отже, процес глобалізації природним чином трансформує процес монополізації. У межах національних економік держава, як надринковий регулятор здійснює антимонопольний контроль і регулювання на внутрішньому ринку. Спільне антимонопольне законодавство впроваджують держави-члени інтеграційних структур. Проте у світогосподарських економічних зв'язках держава часто підтримує монопольне положення національних компаній, сприяє їх просуванню на нові ринки, обмежуючи можливості конкурентів з інших країн.

Розглянемо більш детально новітні тенденції монополізації на прикладі ринку фармацевтичної продукції.

Глобалізація фармацевтичної хімії означає систематичне зниження ефективності медичної наукової діяльності. Ще у 1963 р. ООН створила Комісію Codex Alimentarius. До кола монополістів, що підпадають під стандарти Codex Alimentarius, відноситься Всесвітній трест фармацевтичної хімії, основу якого складає концерн IG Farben [15]. Блокування лікування багатьох хвороб призводить до зростання прибутків фармацевтичної індустрії. Основна мета світової фармацевтичної індустрії – це заробляння грошей на хронічних хворобах, а не їх попередження і лікування. Фармацевтична індустрія має прямий фінансовий інтерес в методах лікування для збільшення власних ринків. Тому медикаменти не рідко розраховані лише на послаблення симптомів, а не на лікування справжніх причин хвороб.

Глобалізація фармацевтичного ринку характеризується концентрацією капіталу, що зростає, через активізацію процесів злиття та поглинань компаній. Серед злиттів, які найбільш серйозно вплинули на фармацевтичний ринок в останні роки, слід виділити злиття:

- Smithkline Beckman та Beecham і утворення нової компанії Smithkline Beecham (Великобританія);
- American Home Products та American Cyanamid і утворення нової компанії American Home Products (США);
- Glaxo та Wellcome і утворення нової компанії Glaxo Wellcome (Великобританія);
- Roche та Syntex і утворення нової компанії Roche (Франція);
- Ciba та Sandor і утворення нової компанії Novartis (Швейцарія);
- Pharmacia (Швеція) та Upjohn (США) і утворення нової компанії Pharmacia&Upjohn з наступним об'єднанням із Pfizer і утворення компанії Pfizer.

За прогнозами "Pharma Business News", до 2020 р. на світовому ринку може залишитися лише 50 найбільших конгломератів фармацевтичних компаній. Аналітики "Pricewaterhouse Coopers" стверджують, що процеси злиття триватимуть, поки не утвориться 5–10 фармкомпаній з потужною науково-дослідною базою [7, с. 10]. При цьому більшість економічно розвинених країн цілеспрямовано зосереджують свої ресурси у нових наукомістких секторах фармацевтичної індустрії, в результаті чого стають дедалі більш висококонкурентними, особливо за умов невпинної експансії своїх транснаціональних корпорацій [14].

Показовою є та визначна роль, яка в усіх без винятку розвинутих країн приділяється експорту інноваційної фармацевтичної продукції. На сьогодні орієнтація національних виробників тільки на ринок генериків не дає змоги вести мову про розробку "проривних інновацій" у фармацевтичній галузі України, які залишаються єдиною можливістю для освоєння ринків розвинених країн [4, с. 259].

Світова фармацевтична промисловість помітно трансформувалася протягом останнього десятиліття. Інтенсивна глобалізація, ускладнення параметрів, що визначають конкурентоспроможність продуктів та характеризують інтенсивність боротьби компаній за глобальну частку ринку, формують нові можливості для підприємств, у той же час визначають й нові перешкоди. Більшість операцій на фармацевтичному ринку, проводиться між дочірніми підприємствами міжнародних суб'єктів господарювання [6, с. 41].

За даними тижневика "Аптека" у рейтингу провідних фармацевтичних компаній за обсягом продажів в Україні відбулися помітні зміни протягом 2012-2014 рр. Перше місце як і раніше належить вітчизняній компанії "Фармак", на другому місці закріпилася німецька "Berlin-Chemie – Menarini Group". А на третє місце вийшов вітчизняний виробник – Фармацевтична фірма "Дарниця". Також в топ-10 свої позиції зміцнили Корпорація "Артеріум", "Gedeon Richter" і "KRKA" (табл. 1).

Таблиця 2 відображає стан оптового фармацевтичного ринку в Україні. У травні 2014 р. один з найбільших фармацевтичних дистриб'юторів лікарських засобів в Україні – компанія "Альба Україна" припинила поставки і опинилася, за результатами року, лише на шостому місці.

В оптовій торгівлі лікарськими засобами України вже найближчими роками можна очікувати великі угоди злиттів і поглинань. Так, не виключаються навіть поглинання найбільшого дистриб'ютора "БадМ". Серед потенційних покупців називають європейських фармацевтичних дистриб'юторів – Alliance Healthcare, Phoenix Healthcare Distribution, Polska Grupa Farmaceutyczna SA або портфельних інвесторів. Великі вітчизняні оптовики цікаві для європейських дистриб'юторів в якості самого простого способу входження на український фармацевтичний ринок. Щодо середніх і невеликих дистриб'юторів, то ними все більше цікавляться українські аптечні мережі.

Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2015. – № 1(30)

Структура фармацевтичного ринку в Україні, що формується закономірно створює потенційні умови для утворення вертикальних картельних об'єднань і угод на чолі з великими фармацевтичними ТНК.

Таблиця 1

Рейтинг фармацевтичних компаній в Україні за обсягом продажів у 2012–2014 рр.

Фармацевтична компанія	Місце		
	2014	2013	2012
Фармак (Україна)	1	1	1
Berlin-Chemie/Menarini Group (Німеччина)	2	2	2
Дарниця (Україна)	3	4	5
Takeda (Японія)	4	3	3
Артеріум Корпорація (Україна)	5	7	7
Sanofi (Франція)	6	5	4
Gedeon Richter (Угорщина)	7	9	9
Здоров'я Група компаній (Україна)	8	8	8
Teva (Ізраїль)	9	6	6
KRKA (Словенія)	10	11	11
Sandoz (Швейцарія)	11	12	12
Servier (Франція)	12	10	10
Actavis Group (Ісландія)	13	15	13
Bayer Consumer Care (Швейцарія)	14	13	15
Київський вітамінний завод (Україна)	15	17	21
GlaxoSmithKline (Великобританія)	16	14	16
Kusum Healthcare (Індія)	17	23	33
Abbott Products GmbH (Німеччина)	18	18	20
Юрія-Фарм (Україна)	19	22	25
Борщаговський ХФЗ (Україна)	20	16	18
Alpen Pharma AG (Швейцарія)	21	24	24
Stada (Німеччина)	22	20	22
Novartis Consumer Health (Швейцарія)	23	25	31
Дельта Медікел (Україна)	24	21	19
Boehringer Ingelheim (Німеччина)	25	26	27
ІнтерХім (Україна)	26	19	14
Astellas Pharma Europe (Нідерланди)	27	29	34
Sopharma (Болгарія)	28	27	29
ПРО-фарма (Україна)	29	31	23
Bionorica (Німеччина)	30	32	32

Джерело: [13]

Таблиця 2

Найбільших дистриб'юторів фармацевтичного ринку в Україні
(за постачанням лікарських засобів в аптечні заклади) у 2012–2014 рр.

Дистриб'ютор	Місце		
	2014	2013	2012
БаДМ (Дніпропетровськ)	1	1	1
Оптiма-Фарм (Київ)	2	2	2
Вента (Дніпропетровськ)	3	4	4
Фра-М (Донецьк)	4	5	5
Фармпланета (Київ)	5	6	6
Альба Україна (Бориспіль)	6	3	3
Фіто-Лек (Харків)	7	7	7
Центр медичний Медцентр М.Т.К. (Київ)	8	9	9
Фармако (Київ)	9	8	8
Галафарм (Київ)	10	17	31

Джерело: [13]

Висновки. Процес монополізації і водночас розвитку конкуренції на товарних ринках істотно активізується в умовах глобальної економіки. Крім того, ці процеси розвиваються під дією активного поширення інноваційних інформаційних продуктів та їх уніфікації, посилення мобільності капіталу, розвитку цифрового простору як єдиної комунікаційної мережі. Новітні конкурентно-монопольні тенденції здійснюють безпосередній вплив на зміст і форми реалізації антимонопольної політики. Сучасна концепція антимонопольної політики має стати адекватною викликам глобалізації, з огляду на що її практична реалізація вимагає подальшої модернізації.

Література

1. Аванесова І. Б. Інвестиційні стратегії ТНК в умовах глобалізації [Текст] / Аванесова І. Б. // Економічний простір. – 2009. – №23/1. – С. 93-100.
2. Бляхман Л.С. Три цвета экономического времени: свершения и проблемы российской экономики / Л.С. Бляхман – [Текст] – СПб.: ИПЦ СПГУТД, 2011. – 245 с.
3. Бодияр Ж. Символический обмен и смерть. – М.: Добросвет, 2000. – 146 с.
4. Жилінська О.І. Фармацевтичний ринок: Україна в контексті світових тенденцій / О.І. Жилінська // Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2012. – вип. 27. – Т. 1. – С. 252–259.
5. Зянько В. Глобалізація та інноваційний процес: їхній взаємовплив [Текст] / В. Зянько. // Економіка України. – 2006. – № 2. – С. 84-89.
6. Клунко Н.С. Вплив глобалізаційних процесів на тенденції розвитку світового фармацевтичного ринку / Н.С. Клунко // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. – 2012. – № 24(1). – С. 39–45.
7. Курс на глобализацию // Фармацевтический вестник. – 2004. – № 11(332). – С. 7–14.

Теоретичні та прикладні питання економіки. – 2015. – № 1(30)

8. Лукашенко О.А. Влияние глобализации на формирование новых подходов к реализации антимонопольной политики / О.А. Лукашенко // Научный вестник УрАГС / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.lib.csu.ru/vch/164/010.pdf>

9. Марцин В.С. Механізм забезпечення конкурентоспроможності товару та показники її оцінки // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 1 (79). – с. 35–44

10. Труфкин А.С. Особенности стратегических альянсов транснациональных корпораций на современном этапе / А.С. Труфкин // Вестник МГУ. Серия Экономика. – 2010. – №2. – С. 11-20

11. Юхименко П.І. Роль держави у розвитку господарства і формування ринку в умовах трансформації та глобалізації економіки / П.І. Юхименко // Історія народного господарства та економічної думки України (збірник наукових праць) частина 3: Збірник праць. – Київ. – 2009. – 300 с.

12. World Investment Report 2010: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development [Text] / II United Nations Conference on Trade and Development. – NY, Geneva: UNCTD, 2010. –XXXII – 290 p.

13. Аптечный рынок Украины по итогам 2014 г. Helicopter View / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.apteka.ua/article/321246>

14. Глобалізація фармацевтичного ринку як зароза економічного суверенітету України / [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.apteka.ua/article/235037>

15. ONU si interesele concernelor farmaceutice [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ecomagazin.ro/codex – alimentarius>.

References

1. Avanesova IB Investment strategies of TNCs in the context of globalization [Text] / Avanesova IB // economy. – 2009. – №23 / 1 – P. 93-100.

2. Blyahman LS Three Colors the Economic TIME: THE RUSSIAN svershenyya Problems and Economy / LS Blyahman – [Text] – SPb. : IPTS SPHUTD, 2011. – 245 p.

3. Bodyyar J. Symvolichesky metabolism and death. – M. : Dobrosvet, 2000. – 146 p.

4. Zilina AI Pharmaceutical market: Ukraine in the context of global trends / AI Zilina // Theoretical and applied problems of the economy. – 2012 – Vol. 27 – Т. 1. – P. 252-259.

5. Zyanko V. Globalization and innovation process: their mutual influence [Text] / In Zyanko // Economy Ukraine. – 2006. – № 2. – P. 84-89.

6. bundles NS The impact of globalization on the trend of the global pharmaceutical market / NS // Bundles economy. Management. Entrepreneurship. – 2012. – № 24 (1). – P. 39-45.

7. Course on Globalization // Farmatsevtichesky Bulletin. – 2004. – № 11 (332). – P. 7-14.

8. Lukashenko OA Effect of Globalization on Formation novyh approaches for Policy Implementation antymonopolnoy / O.A. Lukashenko // Bulletin Nauchnyy UrAHS / [Электронный ресурс] – Access: <http://www.lib.csu.ru/vch/164/010.pdf>

9. Marcin VS Mechanism to ensure the competitiveness of goods and performance of its evaluation // Actual problems of economy. – 2008. – № 1 (79). – P. 35-44

10. AS Trufkyn Features stratehicheskyyh alyansov transnatsyonalnyh corporations sovremenom stages AS Trufkyn // Vestnik MGU. Economy Series. /- 2010. – №2. – P. 11-20

11. Yukhimenko PI The state's role in economic development and the formation of the market in terms of transformation and globalization of the economy / PI Yukhimenko // History of the economy and economic thought Ukraine (Collected Works) Part 3: Proceedings. – Kyiv. – 2009. – 300 p.

12. World Investment Report 2010: Transnational Corporations, Agricultural Production and Development [Text] / II United Nations Conference on Trade and Development. – NY, Geneva: UNCTD, 2010. -XXXII – 290 p.

13. Aptechnyy Marketplace in Ukraine Results 2014 g Helicopter View / [electronic resource]. – Access: <http://www.apteka.ua/article/321246>

14. The globalization of the pharmaceutical market as a threat to economic sovereignty of Ukraine / [electronic resource]. – Access: <http://www.apteka.ua/article/235037>

15. ONU si interesele concernelor farmaceutice [electronic resource]. – Access: <http://www.ecomagazin.ro/codex-alimentarius>.

В.Д. Лагутин, д-р экон. наук, проф.

Н.В. Чумак, асп.

КНТЭУ

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ МОНОПОЛИЗАЦИИ ТОВАРНЫХ РЫНКОВ ПОД ВЛИЯНИЕМ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Отражены современные тенденции монополизации товарных рынков под влиянием глобализации, а также противоречий формирования конкурентной среды на современном этапе экономического развития. Рассмотрены более подробно новейшие тенденции монополизации на примере рынка фармацевтической продукции. Указанные самые крупные слияния, которые наиболее серьезно повлияли на международный фармацевтический рынок в последние годы. Проанализирован украинский фармацевтический рынок Украины.

Ключевые слова: монополизация; товарные рынки; глобализация; конкурентная среда.

V. Lagutin, PhD, Professor

N. Chumak, Postgraduate student

Kyiv National University of Trade and Economics

MODERN TRENDS OF MONOPOLIZATION OF COMMODITY MARKETS UNDER THE INFLUENCE OF GLOBALIZATION

Reflects modern trends of monopolization of commodity markets under the influence of globalization and conflicts of competitive environment formation at the present stage of economic development. Discussed in more detail the latest trends on the example of monopolizing the market for pharmaceutical products. These are the largest mergers that are most seriously affected by the international pharmaceutical market in recent years. Analyzed the Ukrainian pharmaceutical market of Ukraine.

Keywords: monopolization; commodity markets; globalization; competitive environment.